

Erasmus+

IRENE

Innovative Religious Education NETwork:
educating to the religious diversity

KA2 - Agreement Number: 2020-1-RO01-KA204-080071

Impresii în urma mobilității din Joensuu, Finlanda

Pr. Dr. Mihail Florin Sabin

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Dr. Irineu, Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolit al Olteniei, am avut prilejul și onoarea de a participa din partea Asociației Vasiliada la o conferință internațională desfășurată în Finlanda, în orașul Joensuu. Proiectul s-a desfășurat în incinta Universității Finlandei de Est (University of Eastern Finland), în perioada 22-27 August 2022 și a fost numit *Innovative Religious Education Network: Educating to the religious diversity* (acronim IRENE), finanțat prin Programul ERASMUS, având ca țintă întruniri și parteneriate strategice, precum și cursuri de formare și dezvoltare a diferite metode de catehizare și predare a religiei. În acest context, în cadrul evenimentului au participat atât preoți, cât și profesori de religie din mai multe țări, precum Bulgaria, Grecia, Estonia, Italia, România și Finlanda. Fiecare dintre membrii participanți de la această întrunire au prezentat un studiu sau o alocuțiune despre practica predării orei de religie în școli, arătând metodologii specifice, orientări pedagogice și catehetice în formarea copiilor și a tinerilor sau aducând în atenție provocările generale contemporane ale societății și ale lumii în procesul educației.

Un moment așteptat și interesant al sesiunilor a fost cel al prezentării sistemului educațional-religios din Finlanda, știut fiind faptul că această țară creditează cu resurse impresionante școlile și instituțiile de învățământ, și acordând o atenție deosebită procesului de formare al fiecărui cadru didactic sau al fiecărui copil, în parte. Prin urmare, nu întâmplător învățământul din statul finlandez se situează pe prima poziție în Europa și este considerat a fi printre cele mai eficiente sisteme educaționale de împărtășire a cunoașterii și a deprinderilor personale din lume.

Pentru a cunoaște cele mai importante date generale și statistice în legătură cu mecanismul învățământului religios(RE) din Finlanda, diaconul ortodox **Risto Aikonen**, profesor Îndrumător/Formator în domeniul Științelor și Educației Religioase Ortodoxe la Universitatea mai sus menționată, ne-a prezentat, punctual, următoarele aspecte:

The European Commission's support for the production of this document does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the EC cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Erasmus+

IRENE

Innovative Religious Education NETwork:
educating to the religious diversity

KA2 - Agreement Number: 2020-1-RO01-KA204-080071

- că Finlanda numără o populație de peste 5,5 milioane de oameni, dintre care 76,4% aparțin confesiunii evanghelice luterane, 1,1% sunt ortodocși (însușind aproximativ 60000 de credincioși), iar restul sunt de alte confesiuni creștine și de alte religii. Ceea ce este îmbucurător este faptul că Ortodoxia este în creștere datorită forței de muncă venite din celelalte țări ale spațiului Uniunii Europene (România, Bulgaria, etc.) dar și datorită imigranților și refugiaților proveniți din diferite țări de tradiție ortodoxă (Ucraina, Rusia, Belarus, Estonia, etc.). În același timp, până la sfârșitul anului 2012 se înregistra un număr de aproape 50000 de musulmani declarați, stabiliți, în principal, în zonele sudice ale Finlandei.
- Învățământul religios este obligatoriu în învățământul de stat. Prin actul emis în anul 2003 de Guvernul finlandez cu privire la „Libertatea Religioasă”, școlile confesionale de tradiție au fost incluse, alături de celelalte minorități religioase, în structura învățământului de stat ca „științe religioase generale”. După programa stabilită de Ministerul Educației, fiecare denominațiune creștină sau structură religioasă cunoscută avea stabilită o sesiune de prezentare a istoriei și a personalităților sau lecții deschise de prezentare a moralei, a eticii și a valorilor proprii. Potrivit curriculumului, copiii erau încurajați, în special, să-și formeze propria reflecție sau opinie în ceea ce privește aspectele legate de etică și interacțiune personală, față de o religie sau față de codurile morale ale acesteia. Având în vedere că majoritatea copiilor erau de confesiune luterană, cele mai multe sesiuni au fost organizate și dirijate în favoarea acestei denominațiuni.
- Potrivit Cuuricului pentru alte Minorități (2006), copiii fără nicio afiliere religioasă sunt obligați să participe la sesiunile, denumite „Educația pentru viață”, unde li se predau noțiuni și compendii din domeniul Eticii. Ca și la celelalte programe ale confesiunilor majoritare, sunt urmărite cunoștințele generale privind religiozitatea universală, diversitatea culturală, limbajul, simbolismul, conceptele și tradițiile specifice grupurilor și societăților, precum și conștientizarea importanței relației dintre credință și cunoaștere, pentru dezvoltarea gândirii critice și a observației, a dialogului și a respectului față de orice ființă umană și față de natura înconjurătoare.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

The European Commission's support for the production of this document does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the EC cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Erasmus+

IRENE

Innovative Religious Education NETwork:
educating to the religious diversity

KA2 - Agreement Number: 2020-1-RO01-KA204-080071

- La 1 August 2016 a fost aprobat sistemul de învățământ, numit „Nucleul Național al Curriculumului pentru Educația de Bază”. În ceea ce privește învățământul religios(RE) au fost stabilite obiective generale impuse tuturor religiilor, confesiunilor și denominațiilor (majoritare sau minoritare) care prevedeau sesiuni de predare/învățare/evaluare pentru stabilirea competențelor elevilor. Competențele trebuiau măsurate printr-o evaluare graduală, grupate în trei nivele (1-2; 3-6 și 7-9) iar subiectele ascultării trebuiau să urmărească diferite sarcini, obiective și conținuturi cheie. Cele mai importante sarcini generale ale acestei programe urmăreau: „gândirea și deprinderea de a învăța; abilitatea proprie și capacitatea de a urma model sau modele; interacțiunea și manifestarea proprie(dezvoltarea personalității); grija față de sine și față de cele necesare vieții; cunoașterea universală; competențe PC; abilități meșteșugărești și anteprenoriat; participare și implicare în construirea unui viitor comun”¹.
- În general, învățământul este organizat în jurul marilor orașe sau centre industriale. Absolut, toate materialele didactice, mobilierul, dotările laboratoarelor de studiu, sursele tehnologice, (laptopuri, tablete, plasme informatice, etc.) precum și remunerația cadrelor didactice ori a personalului auxiliar sunt suportate în întregime de Statul Finlandez.

În încheiere, profesorul și diaconul Risto Aikonen ne-a invitat ca în zilele următoare, pe perioada derulării proiectului, să participăm efectiv la desfășurarea unor ore deschise de religie sau de alte materii ale curriculumului programei din Finlanda pentru a ne familiariza cu organizarea programului de învățământ, a metodelor și a strategiilor de învățare ale elevilor. De asemenea, ni s-a făcut rugămintea de a vizita unele obiective turistice de referință ale Finlandei de Est care au legătură cu îmbogățirea culturală, religioasă și tradițională a oamenilor din această zonă.

¹ R.Aikonen,

Erasmus+

IRENE
Innovative Religious Education NETwork:
educating to the religious diversity

KA2 - Agreement Number: 2020-1-RO01-KA204-080071

Pe lângă prezentarea amintită mai sus, au mai fost abordate și susținute și alte practici ale educației religioase, expuse de prof. Francesco Capretti de la Institutul de Studii Ecumenice „SanBernardino” din Veneția (Italia), de prof. Raili Keranen-Pantsu și de prof. Ismo Pelika (ambii din Finlanda), de trei profesoare de religie, participante din Estonia și de reprezentantul Bulgariei, prof. Ventsislav Karavaltchev, pe care l-am ascultat prin intermediul unei legături de la distanță de tip, „video-conferință”. Tot prin această modalitate, doamna Inspector de Religie din Craiova, dr. Iuliana Gheorghe a prezentat sistematic istoria, metodologia și practica educației religioase din România.

O expunere deosebită a avut-o pr. Dr. Mihail Florin Sabin, reprezentant din partea Asociației Vasiliada la această reuniune. El a prezentat proiectul său, intitulat „Și eu mă rog” desășurat în Craiova, alături de diac. Dr. Cristian Stăiculescu, pe care l-au implementat în rândul unui grup de tineri, în vederea catehizării, educării și responsabilizării acestora, în ceea ce privește dimensiunea spiritual-religioasă. Tot aici, părintele a amintit de nenumăratele activități interactive și practice (excursii și vizite la mănăstiri din România, competiții sportive, dansuri și concursuri, etc.) de care persoanele tinere s-au bucurat, și au privit Biserica și credința într-o perspectivă mult mai pozitivă și mai asumată.

După prezentarea tematicilor cuprinse în program, au avut loc sesiuni de întrebări și discuții în legătură cu subiectele abordate, dar și cu alte problematice obiective și contemporane, ridicate de participanți. Printre altele, s-au dezbătut următoarele subiecte: despre valorile morale sau ce reprezintă valoarea culturală; cine deține adevărul și cine are dreptate din împărtășirea unor valori religioase sau culturale?; despre formarea etică și morală a unei persoane; despre legătura dintre științe (cunoaștere) și religie; despre ateism, globalism, multiculturalism, etc. În aceste interacțiuni de dialog, părintele dr. Marian Grozoiu și părintele Gabriel Deaconu (de asemenea, reprezentanți din partea Asociației Vasiliada-Craiova) au răspuns punctual și argumentat, implicându-se în nenumărate discuții și poziționări tematice.

The European Commission's support for the production of this document does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the EC cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Erasmus+

IRENE

Innovative Religious Education NETwork:
educating to the religious diversity

KA2 - Agreement Number: 2020-1-RO01-KA204-080071

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

The European Commission's support for the production of this document does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the EC cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.